

OSLO, den 12/11 1948.

Rapport

til

OSLO POLITIKAMMER

(LANDSSVIKAVDELINGEN)

116978

AVGITT AV

Kriminalkonstabel-R Clifford Olsen, Gruppe 5.

Ad: Sak. Arthur Qvist.

D.d. kl. 09,15, ble på avd. V. avhørt:

Tor Marstrander, 32 år, innspektør, Erling Sjalgsønnsgr. 28, Oslo. Ble gjort kjent med saken, er med sikt. uforbunnen og ubeslektet, kjent med vitneansvaret, formantes til sannhet, forklarer:

Ettersommeren 1941 lærte jeg Qvist å kjenne, men kan ikke erindre hvor eller på hvilken måte vi kom i kontakt med hverandre. Senere traff jeg ham i blandt, og i januar 1942 reiste jeg til Legionen som dengang var forlagt i Stettin, og hvor Qvist befant seg som sjef for Legionen. Ved fremkomsten til Stettin ble jeg adjutant for Qvist, og var adjutant for denne, med undtakelse av en kort tid da jeg var Kompanisjef ved fronten, inntil han fratrådte som sjef.

Februar 1943 ble Qvist kalt tilbake fra fronten for å gjennomgå et batalijonsførerkurs, og Jonas Lie overtok. Min personlige mening var og er at på grunn av feider mellom Brigadeführer Klingemann og Qvist ble Qvist sendt på dette kurs fordi han ikke var ønsket ved fronten som sjef for Legionen. Jeg kjenner til disse feider som adj. for Qvist. Fra febr. 43 og til mai s.å. ble Qvist stående som leder for Legionen i navnet, men ikke i gavnet.

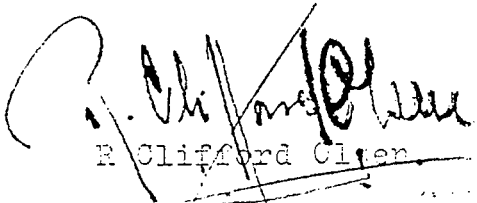
I romhelgen 1943 snakket jeg med Qvist, og Qvist gav uttrykk for at han ville forsøke å få samlet de frivillige i legionen som da oppholdt seg i Norge. D.v.s. samlingen mente han skulle bestå i å få samtlige registrert og på kort varsel få disse innkalt til en eller annen plass. Han hevdet overfor meg at han ville gjøre dette for at de frivillige i Legionen ikke skulle bli uttatt og sendt i kamp mot eventuelle allierte styrker - hvor også normann skulle være med - som ville gjøre landgang i Norge. Han nevnte ikke noe om N.S., men uttalte at vi måtte holde N.S. ledelsen utenfor den virkelige planen.

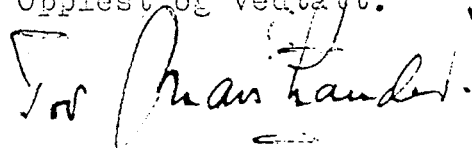
For å få registrert de tidligere frivillige i Legionen måtte tillatelsen komme fra N.S. ledelse ~~z/xxxxix~~ v/ Q. , og jeg vet Qvist oppsøkte Q. å fremle planene d.v.s. de kamuflerte planer om Legionen. I begynnelsen stilte Q. seg positivt til forslaget, men gikk senere fra dette og ville at de tidl. frivillige i Legionen skulle bli befall for Hirden som også trengte en våpenopplæring. Den første tid etter dette ble kjent var jeg med, men tok senere avstand fra dette og gikk ut av det. Qvist fortsatte med sitt arbeid også etter Hirden ble tatt med. Hva Qvist kan ha sagt i denne forbindelse til meg kan jeg ikke uttale meg om, men jeg har den mening - helt personlig - at han derved mente å kunne binde ennå større styrker som eventuelt tyskerne ville ha satt inn mot invasjon.

Høsten 1944 var jeg tilstede i Qvist,s hjem på Gardemoen, og det var videre en rekke legionoffiserer tilstede (ca. 20/25 personer). Qvist holdt her bl.a. en tale, men hva han sa kan jeg ikke gjengi, men jeg fikk den oppfatning - eller satt tilbake med den følelsen - at han fortsatte med sin plan som jeg ble kjent med i romhelgen 1945, og jeg fikk også det inntrykk at han ville gå et skritt ytterligere frem, og hjelpe de allierte ved en eventuell invasjon i Norge.

I min tidligere politiforklaring i egen sak forklarte jeg meg om dette forhold 1946. Jeg satt dengang arrestert i Oslo Kretsfengsel avd. A., og den rapport vil kunne supplere denne forklaring

Opplest og vedtatt.

R. Clifford Olsen

Tor Arne Sandvik

Avgitt av Etterforsker Scott Johnsen, gruppe 5.

Mandag den 6 september 1948 avh.på
Akershus Landsfengsel

Rolf Jørgen Fuglesang,

forh.NS minister og generalsekretær
i NS.Soner livsvarig fengsel.

Gjort kjendt med saken og vitneansv.
formantes og forklarte:

"Under okupasjonen fikk jeg endel med Qvist å gjøre i forbindelse med Legionens forhold og hvervingen av frivillige til Legionen. Jeg kjenner derfor godt til Qvists syn og innstilling, særlig når det gjaldt forholdet til tyskerne. Qvist var ikke særlig politisk interressert og var heller ikke borti det politiske arbeide. Hans hele interesse lå på det militære område. Han så på Legionen som et ledd i bestrebelsene på å gjenreise et norsk militærvæsen og så dette som en viktig betingelse for at Norge kunne hevde seg overfor et seierrikt Tyskland. Dette var i overensstemmelse med de synsmåter Quisling underhånden hadde gitt uttrykk for i forbindelse med frivilligeinnsatsen. Qvist var av en utpreget nasjonal innstilling og så med kritikk og skepsis på tyskerne. Dette førte til kontroverser mellom ham og de tyske myndigheter han kom i berøring med. Da han overtok ledelsen av den bataljon av Legionen som var i innsats arbeidet han iherdig for å vareta de norske interressene i forbindelse med denne og få fremtvunget at tyskerne innfridde de løfter og forsikringer de hadde gitt om at denne skulle være en ren norsk enhet under norsk befal og ledelse. Tyskerne hadde en tendens til å løpe fra disse løfter og forsikringer. Således erindrer jeg at Qvist i forbindelse med innkallingen av de nye frivillige som hadde meldt seg under hverveaksjonen i 1942 kom i skarp konflikt med Waffen SSledelsen i Berlin.

En forutsetning for innkallingen av nye frivillige var f.eks. at alle i Legionen som hadde gjort sin innsats på grunnlag av tidsbegrenset kontrakt skulle dimitteres og det var også nevnt som en forutsetning at hele Legionen skulle trekkes ut av kamp og nyoppsettes. Da tyskerne saboterte dette skrev Qvist et brev til meg som generalsekretær i NS og henstillet inntrengende at vi i Oslo stoppet ethvert videre arbeide med innkalling av nye mannskeper inntil tyskerne hadde innfridd sine løfter. Dette brev fra Qvist foranlediget at det fra norsk side i Oslo ble satt iverk en sabotering av innkallingen slik at tilgangen praktisk talt stoppet ppp.

Det endelige resultat ble at Legionen ble trukket ut av kamp og sendt hjem til Norge og at samtlige frivillige som hadde vært i innsats og som ønsket å bli dimitert ble gitt fri.

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Saken resulterte også i at tyskerne ga opp bestrebelsene på å utvide den norske Legion og istedet gikk inn for opprettelsen av Panzergrenadierregiment "Norge" som de mer umiddelbart kunne få innflytelse over.

Dette resulterte igjen i at partiet opphørte med enhver befattning med hvervingen av nye frivillige. Qvist trakk seg også tilbake fra aktiv krigstjeneste og gjenopptok sin virksomhet med rideskolen på Gardermoen. Quisling påla Qvist visse oppgaver i forbindelse med hirden. Tyskerne så imidlertid på Qvist med den største mistenksomhet og mistillit. De karakteriserte han som tyskfiendtlig og norsk sjåvenist og ville ha ham fjernet fra enhver befattning med hirden og lignende oppgaver. Dette hang også sammen med en økende engstelse på tysk side for at de utpreget norskt innstillte krefter i hirden i en gitt situasjon skulle opptre aktivt imot de tyske interesser og planer. Dette hang sammen med frykten for en mulig invasjon i Norge. Det ble satt igang en aksjon for å få fjernet Qvist og dette lyktes tilslutt.

Jeg kjenner personlig godt til disse forhold idet jeg fikk flere henvendelser fra tysk side, særlig fra sjefen for Einsatzstab, Neumann og sjefen for Germanischer Leitstelle, Leib om saken. Noot som var sjef for SD under Fehlis gjorde også flere henvendelser i saken. Det ble sagt meg fra disse hold at Qvist var som en rød klut for Perboven og Rediess og at han skadet samarbeidet mellom de norske og tyske myndigheter.

Jeg kjenner også personlig til en rekke henvendelser til Quisling om å få fjernet Qvist"

Opplest og vedtatt:
R.J.Fuglesang (sign)

